

Yeni Yayınlar

• Türkiye Demir Envanteri : Kutlay Oral, M. T. A. Enstitüsü Yayınları No. 145; Ankara, 1971. 364 sayfa, 61 TL.

— Türkiye Demir Envanteri, yazarı tarafından, 936 adet çeşitli raporun ve kitabın tetkiki ve ayrıca da bir çok demir yataklarının bizzat görülmesi suretiyle büyük bir emek verilerek hazırlanmıştır.

Kitap genel olarak şu konuları ihtiva etmektedir :

1 —Türkiye Madenciliğinin ve demir madenciliğinin tarihçesi, 2 — Demir cevherleri, teşekkülleri, tenor durumları, yabancı maddeler, 3 — Demir cevherinin zenginleştirilmesi, 4 — Demir cevherinin Metalürjisi, 5 — Türkiye Demir cevherlerinin Bölgesel Dağılımları, 6 — Türkiye demir cevherinin dış ticaretteki ve Milli Ekonomideki yeri, 7 — Yurtiçi Demir cevheri talebi ve projeksiyonu, 8 — Türkiye Demir yataklarının iller itibariyle sistematik olarak tanıtımı. Kitap içerisine, M. T. A. Enstitüsünün kuruluşundan (1935) bugüne kadar Türkiye demir yatakları ile ilgili yapılan çalışmaların bütün sonuçları alınmış ve ayrıca M. T. A. Enstitüsü dışındaki bilgilere de yer verilmiştir.

Ülkemizdeki şimdiki dek bilinen demir zuhurlarının tanıtımı tek tek yapılmış olup, bunun için de şu şekilde bir sistem kullanılmıştır : 1 — Madenin yeri ve yolo, 2 — Jeolojik Durum, 3 — Teşekkülü, 4 — Rezerv ve tenörü, 5 — Diğer bilgiler.

İlgililere tavsiye edebileceğimiz bu kitap M. T. A. Enstitüsünden temin edilebilir.

• Mühendislik Amaçları İle Kayaç ve Zeminlerde Test İçin Özel Uygulamalar. (Special) Procedures for Testing Soil and Rock for Engineering Purposes). American Society for Testing and Materials, 1916 Race St., Phi-

adelphia, Pa, 19103. America. 630 sayfa, 1970, \$ 15.75.— Zemin mekaniği bilimi oldukça kompleks bir disiplindir. Bu karaktere sebep tabiattaki malzemelerde karışık ve çeşitli lokasyonlara göre değişen özelliklerdir. Zeminlerdeki bu özellik değişiklikleri genel anlamda kabul olunabilecek bir standard test metodu çıkarmada güçlükler yaratmaktadır. Kaya mekaniği bilimi de zemin mekaniği gibi kompleks bir disiplindir. Kaya mekaniğinde uygulanan test metodları oldukça yenidir Zeminler ve Kayalar üzerinde test standartlarının çıkarılması görevi ile çalışan ASTM, D-18 komitesi A.B.D. de uygulanan ve genellikle kabul edilmiş olan test şekillerini bu yayında tarif etmektedir.

• Kaya ve Zeminlerde Yerinde (In Situ) Araştırmalar (In Situ Investigations in Soils and Rocks). Proceedings of Conference organized by the British Geotechnical Society, held in London May 13- 15 1969, 1970. İsteme adresi : Institution of Civil Engineers, Great George St., Westminster S.W. 1. England. 324 sayfa. 1970, \$ 15.60 — Kaya ve zeminlerde yerinde test için ortaya konmuş olan prensipleri tartışmak üzere tertip edilen bu konferansta verilen tebliğler ve tartışmalar geniş bir şekilde yer almıştır. Konferansta ele alınan konular : Kayaların fiziksel özellikleri, zeminlerde deformasyonun esasları, kaya ve zeminlere yerinde (in - situ) üyülenen test metodları, zeminlerin drenaj karakteristikleri.

• Fan Mühendisliği, (Fan Engineering). Buffalo Forge Co., P.O. Box 985, Buffalo, N. Y. 14240. America. 7 nci baskı, 729 sayfa, \$ 12.50. — Bu elkitabının ilk baskısı 1914 yılında çıkmış, 6 ncı baskısı 1961 yılında yayınlanmıştır. Kitap havalandırma, air conditioning, hava ve gaz temizlenmesi ve diğer fan tatbikatları konusunda Standard bir kay-

nak niteliğindedir. 1961 yılında yayınlanan 6ncı baskıdaki teknik malûmatlar yeniden gözden geçirilerek revize edilmiştir. Havalandırma ve diğer konularda en yeni malûmatlar ve denklemler kitapta yer almaktadır.

• Açık İşletmelerin Planlanması, (Planning Open Pit Mines), P.W.J. van Rensburg, isteme adresi : A. A. Balkema, South African Institute of Mining and Metallurgy, Cape Town, Güney Afrika Cumhuriyeti. 1971, 388 sayfa, R. 25.00 — Güney Afrika Madenciligi derin madencilik şartları altında muvaffak olmuş bir ekolün temsilciliğini yapmaktadır. Ancak Kimberley elmas ocaklarında olduğu gibi derin açık işletmeciliği ile Güney Afrika Dünyada ileri gelen ülkelerden biridir. Günümüzde Palabora ve Finch açık işletmeleri gibi önemli işletmelerin teknik problemleri bütün Dünyada dikkati Güney Afrika üzerine çeken önemli etkenler olmuştur.

Kitap açık işletmecilik konusunda verilen önemli tebliğ ve konferansları revize ederek hazırlanmıştır. Dokuz ana kısımdan oluşan kitapta, yedi kısımlık bölüm açık işletmelerde meyil stabilitesinin hesaplanmasına ayrılmıştır. Diğer iki kısımda açık işletmelerde makina ve teçhizat seçimi ile lâğımların atılması konularını incelemektedir. Kitabın bölümlerini "teşkil eden ve çeşitli mühendislerce hazırlanan kısımlar konularında en yeni ve modern bilgileri vermektedir. Kitabı hazırlayan yazarlar genellikle konularında Dünyaya çapında birer otorite sayılmaktadırlar. Ele alınan konuların hepsi bir konferans veya sempozyumda tartışıldığından her konudan sonra bir tartışmalar kısmına yer verilmiştir. Tartışmalar kısmındaki irdelemelerle tebliğler daha kıymetli ve faydalı bir şekil almaktadır. Bilhassa açık işletmelerde meyil stabilitesini tayin konusu tatbikatçı mühendise teorik ve pratik kıymetli bilgiler vermektedir. «Rock Mechanics Information Service, Imperial College London» tarafından temin edilen bibliyografiler ile kitap daha kıymetli bir refans olmaktadır.

• Xanthat'lar ve İlgili Bileşikler, (Xanthates and related compounds), S. R. Rao, Marcel Dekker Publishers, New York, Ameri-

ca, 1971, 504 sayfa, \$ 29.75. — 1925 tarihinde alkil xanthat'ların flotasyon kollektörü olarak bulunmasından günümüze kadar bu kimyasal bileşik sulfit minerallerinin selektif flotasyonunda büyük bir muvaffakiyetle kullanılmaktadır. Teorik olarak xanthatlann sulfit mineralleri üzerinde bu derece etkin olduğunu araştırmak ve neticeyi bulmak pek kolay olmamıştır. Halihazırda bu konuda birçok ülkede derin araştırmalar yapılmaktadır. Dr. S. R. Rao'nun xanthatlar konusunda yapmış olduğu araştırmalar bu mevzuda en belirgin çalışmalardan biridir.

Xanthatlann basit strüktürü ve kolaylıkla elde edilebilmesine rağmen bu kimyasal bileşiğin özellikleri hiç bir organik veya inorganik kimya kitabında yer almamıştır. Dr. S. R. Rao'nun kitabı bu yönden ilginçtir. Kitapta ele alınan konular; «Xanthatlann hazırlanışı ve saflaştırılması», «Genel kimyasal özellikleri ve reaksiyonlan-», «Xantyatlan analiz metodları», «Dixanthogenler», «Xanthat ve dixanthogenlerin strüktürel kimyası», «Mineral flotasyonunda xanthatlar», «Analitik kimyada uygulamaları», «Selüloz endüstrisinde xanthatlar», «Xanthatlar ve dixanthogenlerin değişik kullanım şekilleri».

Kitap tam manası ile bir akademik çalışmanın ürünü olduğundan cevher zenginleştirme üzerinde çalışan mühendislere faydalı te-brik bilgiler sağlayacak niteliktedir.

• Maden Topografyası, Maden Jeolojisi ve Cevher Yataklarının Geometrisi üzerine Milletlerarası Bilimsel Sempozyum, (International Scientific Symposium on Mine Surveying, Mining Geology and the Geometry of Mineral Deposits) Secretariat Modranskâ, 23 Prag, Çekoslavakya. 2 cilt, \$ 17.00.— 1969 yılında Pragda maden topografyası, maden jeolojisi ve cevher yataklarının geometrisi üzerine tertiplenen bilimsel sempozyumda verilen tebliğlerin derlenmesi ile hazırlanmış olan bu kitapta aşağıdaki konulara yer verilmiştir; maden topografyasında en yeni buluşlar ve tatbikatlar, maden jeolojisi ve mineral yatakların geometrisi, yerüstü tesislerin korunması için yeraltı madencilik şekilleri, dokümantasyon, kartografi, imalat haritaları, maden jeolojisi haritaları.

• Kömürün Karbonizasyonu, (Carbonisation of Coal), J. Gibson,, D.H. Gregory. Mills and Boon Ltd., 17-19 Foley Street, London W1A 1 DR. England. £ 1.50.— Kömürün karbonizasyonu konusunda yazılan bu kitap oldukça kısa malumat ve bilgiler vermesine rağmen takdim edilen konular en yeni bilgileri ihtiva etmektedir. Altı ana bölüme üzerine inşa edilen kitapta konular aşağıdaki şekilde ele alınmıştır : «Karbonizasyon için kömürün harmanlanması ve hazırlanması», «Karbonizasyon prosesi ve ürünleri», «Karbonizasyon ekipmanı ve teçhizatı», «Karbonizasyonda gelecekteki temayüller».

• Nikel Sempozyumu, (Symposium Nickel), Gesellschaft Deutscher Metallhütten- und Bergleute E.V., Paul - Ernst-Strasse 10, Postfach 210, 3392 Clausthal-Zellerfeld, Almanya. 239 sayfa, 35 D. M.— Eylül 24-25, 1970 tarihinde Wiesbaden de tertip edilen Nikel sempozyumunda verilen tebliğler ve bu tebliğler üzerinde açılan müzakereler bir kitap halinde yayınlanmıştır. Kitap üç dil üzerinden; Almanca, İngilizce ve Fransızca dilleri şeklinde basılmıştır. Ele alınan konular; Nikel cevherleri, nikel izabesi, nikel elektro metalürjisi ve nikel metalinin çelik ve nonferrous metal endüstrilerinde tüketimlerini kapsamaktadır.

• Killerin Jeolojisi: Sedimentoloji, Jeosimi., (Geology of Clays : Sedimentology, Geochemistry, Weathering), Georges Millot. Springer-Verlag New York, Inc., 175 Fifth Ave., New York, N.Y. 10010, Amerika. 1970, 429 sayfa, \$ 17.60.— Fransızcadan İngilizceye çevrilen bu kitapta killer hakkında jeolojik yönden doyurucu malumat bulunmaktadır. Killerin alterasyonu, oluşumu, metamorfizma ile değişimleri geniş bir şekilde incelenmektedir. Ayrıca killerin sedimentolojisi, petrografisi ve jeokimyası üzerinde geniş izahatlarda bulunmaktadır. Kitap killer konusunda bini aşkın bibliyografyayı vermesi yönündende entresandır.

• Katıların Pipeline Vasıtası İle Hidrolik Nakliyesi, (The hydraulic transport of solids by pipeline). A. G. Bain, ve S. T. Bonnington. Pergamon Press, İngiltere, 1970, 251 sayfa, £ 6.00.— Kitap dokuz ana kısımda katıların hidrolik nakliyesi mevzuunu incelemektedir. Konuların ele alınış sırası pipeline ile katıların hidrolik nakliyesi meselesinin fizibilite etüdü için gerekli etapları kapsıyacak şekildedir. İlk iki kısım katıların sıvı içinde akış prensiplerini ve değişik akış rejimlerindeki durumlarını ele almaktadır. Katıların hidrolik nakliyesini tesbit ve tayin için gerekli değişkenlerin matematiksel ve fiziksel hesabı verilmekte ve böylece, konu hakkında bilgilerini genişletmek ihtiyacı içinde bulunanlara oldukça faydalı bir yayın olarak belirmektedir. Matematiksel ve fiziksel izahlar oldukça basit bir lisanda verilmektedir. Diğer dört kısımda ise katıların pipeline vasıtası ile hidrolik nakliyesi için gerekli teçhizat ve tesisat ele alınmaktadır. Pompalar, karıştırma cihazları, pipeline ve çökeltme teçhizatı etraflı bir şekilde izah edilmektedir.

Yedinci ve sekizinci kısımlar pipeline'nin kurulması, montajı, dizaynı ve işletilmesi ile işletme safhasında dikkat edilmesi gereken hususlar ve bazı tavsiyeleri kapsamaktadır.

Son kısımda ise katıların pipeline vasıtası ile hidrolik nakliyesi mevzuunun ekonomisi ve sistem optimizasyonu ele alınmaktadır. Ayrıca ilk yatırım ile işletme masrafları hakkında bilgiler verilmekte ve diğer nakliye sistemleri ile maliyet mukayesesi için gerekli veriler sağlanmaktadır.

Her kısmın sonunda ele alınan konu ile ilgili geniş bir referans listesi bulunmaktadır.

Kitap katıların pipeline vasıtası ile hidrolik nakliyesi mevzuunda proje yapan ve bu konu ile ilgilenen teknik kişilere faydalı bilgiler temin edebilecek seviyededir.